

بررسی ظرفیت های پرورش آبزیان در کیش در گفتگو با حمید رضا پیشاهنگ؛

پرورش و صادرات آبزیان ظرفیتی مغفول مانده در کیش

اقتصاد کیش - سرویس گزارش و گفتگو - حمید رضا پیشاهنگ اولین پرورش دهنده ماهی در قفس استان بوشهر و ساکن جزیره کیش است او از سال ۹۸ تاکنون حدود ۱۷ مجموعه پرورش ماهی هر کدام با ظرفیت ۲۵۰ تا ۵۰۰ تن برای بخش خصوصی ساخته و نصب کرده است. وی همچنین در سال ۱۴۰۱ شروع به واردات بچه ماهی هامور برای اولین بار در کشور کرد تا گونه پرورش ماهی رادر کشور افزایش دهد. گفت و گو با این فعال حوزه شیلات و آبرزی پروری در ادامه می آید...

مطلوب دارد کشورهای آسیای شرقی، کشوری هستند که در صنعت پرورش ماهی در قفس پیشرفت و این صنعت را اقتصاد کرده اند بنابراین میتوانند الگوی مناسبی برای کشور ما باشد. مافعلاز نظر اقتصادی توان بالایی نداریم و مجبوریم به سمت کمک گرفتن از کشورهای آسیای شرقی برویم.

شبهانگ در پاسخ به سوالی که کیش چه اندازه قابلیت صادرات محصولات آبرزی را با توجه به موقعیت منطقه خواهد داشت عنوان داشت: جزیره کیش با توجه به نزدیکی به کشورهای امارات بوس خوبی برای کل کشورهای عربی است و می تواند این ظرفیت را فعال کند. از کیش تا دیو با شناور کمتر از ۲۰ ساعت است و کیش از قابلیت های بنادر مجاور در استان بوشهر و هرمزگان (بندر لنگه و بندر عباس) هم می تواند استفاده نماید.

اطراف جزیره کیش مرجانی و سنگی است و گونه ماهیانی که در سنگ زندگی می کنند مثل هامور و سنگسر بسیار بیشتر از ماهیانی است که در خاک زندگی می کنند و گونه های خوب و البته گرانی هستند. اما در مناطقی مثل ساحل استان بوشهر و هرمزگان که خاکی است گونه هایی مثل شسورید، راشگو، حلوا سفید هم وجود دارد. به طور کلی گونه های ماهی متفاوتی با توجه به محیط و بستر دریا در سواحل مختلف وجود دارد و حجم صید چنین ماهیانی در جزیره کیش به نسبت مناسب است و هامور و سنگسر برای صادرات به کشورهای عربی گونه بسیار ارزشمندی است.

وی در پایان در پاسخ به این سوال خبرنگار ما که اگر بخواهید یک ویژگی شاخص پرورش ماهی در قفس را شرح دهید که آن را از سایر روش های صید متمایز خواهد کرد؛ آن چیست؟ گفت: ما میتوانیم بعد از ۸ ماه محصول خود را به ۸۰۰ گرم برسیم و روانه بازار کنیم. اما در صورتی در آن زمان بازار در رکود و توانایی فروش محصول را نداشته باشد میتوانیم محصول را در مزارع خود در دریا نگه داریم تا رشد خود را حتی تا یک سال ادامه دهد. ماهی ها همیشه از ۵۰۰ گرم تا ۳ کیلو گرم در بازار فروش خریدار دارد و بنابراین میتوان زمان فروش را به سادگی و تاملتها مدیریت کنیم. این اتفاق در هیچ محصول کشاورزی تازه امکان پذیر نیست.

شده تا شاهد کم شدن گونه های میگو و ماهی هستیم. وی درباره ضرورت ایجاد و راه اندازی پایگاه حفاظت از منابع آبزیان افزود: این موضوع موضوع بسیار مهمی است و برای آن فکر شده به این صورت که میگو در زمانهای خاص اجازه صید شدن از سوی صیادان را ندارد و ماهی ها هم در زمانهایی اجازه صید شدن ندارند و سازمان شیلات مدت ها است به این موضوع توجه ویژه دارد و به صورت یک فرهنگ هم در میان صیادان از گذشته وجود داشته است.

شبهانگ در پاسخ به این سوال که جزیره کیش از نظر ظرفیت های صید و صیادی، آبرزی پروری ساحلی و دریایی و ایجاد صنایع شیلاتی متعدد چه رتبه ای دارد و قابلیت رسیدن به چه جایگاهی را خواهد داشت؛ گفت: در این موضوع جزیره کیش از نظر صنعت شیلات و صنایع دریایی تقریباً صفر است. من ساکن کیش هستم و اگر مشوق هایی بود میتوانستیم در این جزیره سرمایه گذاری کنیم اما در کیش چنین امکانات و مشوق هایی وجود ندارد. مواردی مانند گرانی زیر ساخت هایی چون زمین، آب، برق و... باعث شده تا کار کشاورزی و صیادی در جزیره توجه اقتصادی نداشته باشد این در حالی است که کیش دریا و ساحل خوبی دارد و می توان این صنعت را بسیار فعال کرد.

وی در بیان موقعیت ویژه جزیره کیش در پرورش ماهی در قفس نیز گفت: نزدیک بودن به ساحل با عمق ۲۰ تا ۲۵ متر مهم است و ما در جزیره با فاصله یک کیلومتر از ساحل می توانیم به عمق ۲۰ متر برسیم و در مقایسه با بوشهر در برخی جاها با ۹ یا ۱۳ تا ۱۴ کیلومتر تازه به عمق ۱۰ تا ۱۱ متر می رسیم و از این لحاظ جزیره کیش مکان بسیار مناسبی برای نصب قفس های دریایی است از سوی دیگر به دلیل نزدیکی قفس ها به ساحل هم سرعت جریان آب در جزیره و مد کمتر است و هم کنترل مزارع در زمان طوفان و موج های سنگین راحتتر خواهد بود. اما به طور کلی مرجانی بودن و گرانی امکانات مانع از تحقق این نوع پرورش در جزیره کیش می شود. سوسپندی برای بخش کشاورزی در جزیره کیش ایجاد نشده و کشاورزی رشدی نداشته که در حالیکه هم گردش مالی خوبی خواهد داشت هم می تواند تمام سال تولید داشته باشد.

این فعال اقتصادی با بیان اینکه بخش کشاورزی در تمام دنیا نیاز به سوسپند و کمک مالی دولت و وام های کم بهره علاوه بر آب و برق ارزان و... دارد گفت: در جزیره این امکانات وجود ندارد و مشوقی هم برای سرمایه گذاران بخش کشاورزی و در نهایت علاقه ای به سرمایه گذاری در این حوزه وجود ندارد.

وی در پاسخ به سوال دیگری درباره اهمیت روزرسانی آموزش ها و ارائه روش های نوین صید و صیادی با الگو برداری از سایر کشورهای همجوار بیان داشت: این هم نکته مهمی است همیشه استفاده کردن از تجربه کسانی که پیشرفت کرده اند نتیجه بسیار

این پرورش دهنده ماهی در قفس با بیان اینکه در این سال چندین بار در صنعت پرورش ماهی هستیم علی رغم امکانات و تجربه کم آرام شیب تولیدمان بالا رفته است و توانسته ایم به تولیدات خوبی برسیم. افزود: سال گذشته در هر قفس به ۸۰ تن تولید رسیدیم و فکر می کنم امسال برای هر قفس نزدیک به ۹۰ تن تولید داشته باشیم و این آمار بسیار خوبی برای ما می باشد. این در حالی است که در گذشته تنها ۲۰ تن تولید در قفسی با قطر ۲۵ متر و نیم داشتیم. شبهانگ در توضیح عملکرد قفس های پرورش ماهی نیز گفت: قفس های معمولاً به صورت جفت دو، چهار یا شش تایی هستند تا با یکبار گیری سیستم مهار کننده در زیر آب صرفه اقتصادی داشته باشد به این صورت که بوسیله لنگری در انتهای قفسها در موج و جزر و مد دریا استوار خواهند ماند.

درباره کیش و ظرفیت های آن در حوزه شیلات و آبرزی پروری

وی در پاسخ به سوالی در مورد گونه های شناخته شده منابع شیلاتی و آبزیان در جزیره کیش گفت: اطراف جزیره کیش مرجانی و سنگی است و گونه ماهیانی که در سنگ زندگی می کنند مثل هامور و سنگسر بسیار بیشتر از ماهیانی است که در خاک زندگی می کنند و گونه های خوب و البته گرانی هستند. اما در مناطقی مثل ساحل استان بوشهر و هرمزگان که خاکی است گونه هایی مثل شسورید، راشگو، حلوا سفید هم وجود دارد. به طور کلی گونه های ماهی متفاوتی با توجه به محیط و بستر دریا در سواحل مختلف وجود دارد و حجم صید چنین ماهیانی در جزیره کیش به نسبت مناسب است و هامور و سنگسر برای صادرات به کشورهای عربی گونه بسیار ارزشمندی است.

وی در پاسخ به این سوال که تاکنون چقدر توانسته ایم از ظرفیت های شیلاتی دریا بهره برداری کنیم و ادامه این موضوع چه تاثیری در آینده دارد؟ گفت: ساکنان دریا از قدیم الایام به کار صید و صیادی مشغول بوده اند و صیادان خوبی داشتیم که توانسته اند بهره برداری های خوبی از ظرفیت دریا انجام دهند اما حدود ۲۰ سال است که در تمام دنیا به این سمت رفته اند که زیستگاههای دریایی شان را نگه دارند و به سمت پرورش ماهی از نوع اقتصادی و در قفس بروند. گونه هایی که می شود از آن ها بچه ماهی برای مصرف روزمره انسان ها گرفت. پرورش ماهی در قفس های دریایی دارای محاسن زیادی است: ماهیانی در قفس روزی دو بار با جزر و مد از آب و غذا و اکسیژن دریا تغذیه می کنند و با موج ها و هوای طوفانی محصول خوب و مرغوب بدست می آید. مدت ها است که شیلات ایران هم تصمیم دارد به این سمت برود و صید دریایی را کمتر کند و صیادان را به سمت تولید و پرورش ماهی در قفس های کوچک اقتصادی سوق دهد. تا به امروز از دریا و بستر آن استفاده های زیادی شده است و شاید بیش از اندازه هم بوده است و همین موضوع باعث

پایدار صیادان ایفا کرده اما با توجه به اینکه این ذخایر در خطر نابودی قرار گرفته، توجه به این موضوع بسیار مهم است.

استان بوشهر و رشد شاخص هادر آبرزی پروری

حمید رضا پیشاهنگ اولین پرورش دهنده ماهی در قفس استان بوشهر و ساکن جزیره کیش است. او در سال ۱۳۹۷ مزرعه پرورش ماهی به ظرفیت ۵۰۰ تن و قفسهای خود را با کمک کارشناسان خارجی در استان بوشهر با کمک های بانک کشاورزی نصب کرد و واردات بچه ماهی و تولید ماهی سیاسی را در سال ۱۳۹۸ آغاز کرد و با تربیت کارشناسان ساخت قفس؛ از سال ۹۸ تاکنون حدود ۱۷ مجموعه پرورش ماهی هر کدام با ظرفیت ۲۵۰ تا ۵۰۰ تن برای بخش خصوصی ساخته و نصب کرده است که اکنون در حال فعالیت و بهره وری است. وی همچنین در سال ۱۴۰۱ شروع به واردات بچه ماهی هامور برای اولین بار در کشور کرد تا گونه پرورش ماهی رادر کشور افزایش دهد.

پیشاهنگ این روزها علاوه بر فعالیت در زمینه مزرعه ماهی با کمک کارشناسان خارجی به پرورش ماهی در قفس هم مشغول است و وی در گفت و گو با خبرنگار ما گفت: بیش از ۴ سال است که در حال پرورش ماهی هستیم و عمده آن مربوط به گونه سیاسی است، با توجه به اینکه ساخت مزرعه ماهی هزینه بر بود و تخصص نیاز دارد و همکاران ما هم تخصص لازم را در این زمینه پیدا کرده اند و تاکنون توانسته ایم در استان بوشهر ۱۷ مزرعه بزرگ ایجاد کنیم. با احداث مزارع بزرگ ماهی و ساخت قفس و نصب آن در دریا توانستیم حدود ۹۵ درصد مزرعه های استان بوشهر را نصب و از آن بهره برداری نماییم. این قفس ها در شهرهای بوشهر، دیلم، گناوه، تنگستان تا جنوب استان؛ دیر تا تکاب در قالب مزارع کوچک و بزرگ ساخته و نصب شده اند.

وی با ذکر این توضیح که ماهی های جنوب که در آب شور پرورش داده می شوند باید بصورت بچه ماهی از خارج کشور وارد شود، بیان داشت: بچه ماهی های زیر گرم و یا یک سانت از خارج از کشور وارد می شود در مجموعه "لوسری" به صورت سرشته نگهداری می شود تا به حدود ده دوازده سانتی متر یا ۵۰ تا ۶۰ گرم رسیده شود و بعد به درون قفس های دریایی انتقال داده می شوند. وی ادامه داد: با توجه به مشکل کمبود بچه ماهی در خلیج فارس یک شاخه جدید به فعالیت هایمان اضافه کردیم و شروع به واردات بچه ماهی و عوض کردن گونه ها آنطور که در سراسر دنیا انجام میشود نمودیم. وی افزود: در مارکت های دنیا گونه های مختلفی از ماهی وجود دارد و ما هم برای اولین بار در خاورمیانه ماهی هامور ۳ گرمی را از کشور اندونزی وارد کردیم که در هفت ماه به ۳۰۰-۴۰۰ گرم رسیده اند و رشد خیلی خوبی داشتند. وی واردات بچه ماهی و تمرکز روی پرورش گونه های متفاوت را شاخه سوم از فعالیت های خود معرفی کرد.

به گزارش خبرنگار اقتصاد کیش؛ تا دیروز یک صیاد باید با شناور به دنبال ماهی در دریا بود و حتی شاید ماهی چندانی نیز به تور نمی آمد و با صید ماهیان جنوب توسط کشتی های بزرگ، صید به صیادان خورده نامی رسد. اما صید ماهی در قفس به روش علمی و تضمین شده که صیادان با راهسازی بچه ماهی در قفس ها در یک دوره خاص تا ۸ ماهه پس از بالغ شدن، ماهیان را یکجا برداشت می کنند، روزنه های امید را در این صنعت روشن کرده است.

استان هرمزگان و پرورش ماهی در قفس

پرورش ماهی در قفس در استان هرمزگان با ۹۰۰ کیلومتر ساحل و ۱۴ جزیره در یک دهه اخیر به عنوان تجارتی خوب در بین انواع صیدها با استقبال صیادان و ساحل نشینان روبرو شده، به طوری که امروز در بین استان های ساحلی این نوع صید مقام نخست را در اختیار دارد این استان با داشتن ۳۱ هزار کیلومتر مربع وسعت در سطح جزیره و دریا، منحصر به فردترین استان در تولید و پرورش ماهی بوده که شمار زیادی از صیادان قدیمی نیز به جای صید در دریا به پرورش ماهی در قفس روی آورده اند چرا که معتقدند ضمن کاهش هزینه های فراوان صید، ماهی رها شده در این استخرهای دریایی به صورت تضمینی برداشت می شود.

در ایران سابقه زیادی در پرورش ماهی در قفس ثبت نشده، اما پرورش این نوع آبرزی از سال های ۱۳۶۱ با پرورش ماهی در قفس در سده ۷۰ استان خوزستان به صورت آزمایشی آغاز و در سال ۱۳۶۴ تولید آن در این دریاچه شروع شد و هم اکنون این صنعت در حال توسعه است. در سال ۱۳۶۹ نیز پرورش ماهی در قفس با بسته شدن قرارداد ایران بین شیلات ایران و یک شرکت نروژی در دریای خزر و دریای عمان شکل جدی تری به خود گرفت و طرح پرورشی آن در استان هرمزگان به ظرفیت ۱۸۰ تن اجرا شد و همچنان ادامه دارد.

پرورش ماهیان دریایی در قفس علاوه بر کمک به حفظ ذخایر آبزیان، به عنوان یکی از فرصت های مناسب سرمایه گذاری در حوزه شیلات محسوب می شود که به صورت آزمایشی از سال ۸۶ در جزیره هنگام و بندر آفتاب اجرایی شد. مسوولان و کارشناسان حوزه شیلات، ظرفیت بالای تولید به علت وسعت دریاها، نبود نیاز به هوادهی، کاهش هزینه های تامین و نگهداری، شرایط مناسب پرورشی و کمبود گونه های مناسب که طیف وسیعی از غذای مردم را تشکیل می دهند را از مهم ترین علل روی آوردن به پرورش ماهی در دریا عنوان می کنند. در سال های اخیر با افزایش صید بی رویه و کاهش ذخایر برخی آبزیان لزوم توسعه طرح های مرتبط با پرورش ماهی در قفس در هرمزگان دوچندان شده است. این طرح علاوه بر اشتغال جامعه صیادی در آبرزی پروری موجب کاهش برداشت از ذخایر طبیعی آبزیان می شود و نقش موثری در حفظ این ذخایر خواهد داشت. بازسازی ذخایر آبزیان نقش مهمی در ایجاد اشتغال

روزنامه اقتصاد کیش

۰۹۳۴۷۶۸۰۷۱۴

@eghtesadkish

۰۹۳۴۷۶۸۰۷۱۴

۰۷۶ ۴۴۴۲۴۹۹۹

اقتصاد کیش

روزنامه